

Borgholms
kommun

Borgholms Kommun
Policy för god ekonomisk
hushållning samt
resultatutjämningsreserv
(RUR)

KF: 2020-11-16 § 178

Innehållsförteckning

1 God ekonomisk hushållning	3
1.1 Definition.....	3
1.2 Två perspektiv	3
1.2.1 Finansiellt perspektiv	3
1.2.2 Verksamhetsperspektiv.....	4
2 Resultatutjämningsreserv (RUR)	5
2.1 Reservering till RUR	5
2.2 Disponering av RUR	5
2.3 Tillämpning av RUR under löpande budgetår	5
2.4 Balanskravsutredning	6
2.5 Extern redovisning av RUR.....	6

1 God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer det vill säga kommunkoncernen. Det är fullmäktiges uppgift att besluta mål för god ekonomisk hushållning för kommunen. Om kommunen har en resultatutjämningsreserv ska policyn även omfatta hanteringen av den.

1.1 Definition

Grundtanken bakom begreppet god ekonomisk hushållning, är att varje generation av invånare ska bära kostnaderna för den service som de själva beslutar om och som de själva konsumerar, samt att gjorda investeringar ska kunna ersättas.

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande kostnader och intäkter. Verksamhetens nettokostnader bör därför inte öka i snabbare takt än skatteintäkter och statsbidrag. Om förbrukningen under ett år uppgår till mer än intäkterna innebär det att kommande år, eller kommande generationer, måste betala för denna överkonsumtion.

En ekonomi i balans samt en väl fungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet är nödvändiga förutsättningar för att kommunen ska kunna leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning.

Kravet på god ekonomisk hushållning är överordnat balanskravet, vilket innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna. Detta innebär att det inte är tillräckligt att i resultatet uppnå balanskravet, utan för att kravet på en god ekonomisk hushållning ska vara uppfyllt bör resultatet ligga på en nivå som realt sett konsoliderar ekonomin på kort och lång sikt.

1.2 Två perspektiv

God ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner; att hushålla i tiden samt att hushålla över tiden. Ekonomi ska vägas mot verksamhet på kort sikt och mot verksamhetens behov på längre sikt. Vidare har begreppet god ekonomisk hushållning både ett finansiellt och ett verksamhetsperspektiv.

Det finansiella perspektivet innebär att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar, det vill säga ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat. Kommunen måste ange en ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen och ställningen i form av finansiella mål.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på att kommunen måste bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt för att kunna skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning. För att säkerställa detta måste det finnas ett klart samband mellan resurser, prestationer, resultat och effekter.

Kontinuerliga uppföljningar via delårsrapporter samt årsredovisning syftar till att identifiera hur väl kommunen lever upp till god ekonomisk hushållning. Kommunens revisorer ska göra en bedömning om resultatet i delårsrapport och årsredovisning är förenliga med beslutade finansiella mål.

1.2.1 Finansiellt perspektiv

Enligt kommunallagen ska kommunerna i samband med budget ange finansiella mål för ekonomin som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. De finansiella målen ska ange de finansiella förutsättningarna eller ramarna för den kommunala verksamheten utifrån respektive kommuns ekonomiska situation. Vidare ska de finansiella målen ange

en ambitionsnivå för kommunens finansiella utveckling och ställning.

1.2.2 Verksamhetsperspektiv

God ekonomisk hushållning innebär inte enbart att räkenskaperna går ihop på ett ansvarsfullt sätt. Begreppet innefattar även ett krav på att pengarna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Verksamhetsperspektivet tar sikte på förmågan att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. För att styra verksamheten behövs regelverk, planer och policys för det interna arbetet. Det kan bland annat avse kvalitetsfrågor, investeringar, upphandlingar, kompetensbehov. Mål ska vara tydliga och mätbara samt ska utvärderas.

2 Resultatutjämningsreserv (RUR)

Från och med 2013 är det enligt kommunallagen möjligt att under vissa angivna förutsättningar reservera delar av ett positivt resultat till en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, det vill säga täcka underskott i samband med en framtida lågkonjunktur.

Syftet med RUR är att kommunen ska kunna bygga upp en reserv under goda tider som kan användas under år med svag skatteunderlagsutveckling. RUR skapar större stabilitet för de kommunala verksamheterna genom att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget. Med RUR kan kommunen vid en tillfällig intäktsdämpning undvika kortsiktiga neddragningar av verksamheter som eventuellt senare måste byggas upp igen.

2.1 Reservering till RUR

Kommunallagen reglerar hur stor den maximala avsättningen till RUR kan vara. Enligt reglerna får reservering till resultatutjämningsreserven göras med högst det belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1 procent av summan av skatteintäkter och statsbidrag. Om kommunen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser, ska gränsen för när avsättningen får ske i stället uppgå till 2 procent av summan av de ovan nämnda posterna.

2.2 Disponering av RUR

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. För att definiera en konjunkturcykel kan utvecklingen av det underliggande skatteunderlaget användas. Borgholms kommun får disponera medlen i resultatutjämningsreserven om balanskravsresultatet är negativt. Detta gäller både i budget och i bokslut.

Om prognosen för skatteunderlagsutvecklingen under budgetarbetet understiger det tioåriga genomsnittet kan en disponering av medel från RUR budgeteras. Dock under förutsättning att medlen från RUR används för att täcka negativa resultat, vilket innebär så mycket som krävs för att balanskravsresultatet ska komma upp till noll, eller så långt som reserven räcker för att täcka det negativa resultatet.

Eftersom kommunen aldrig vet hur lång en pågående lågkonjunktur kommer att vara är det inte tillåtet att disponera hela RUR under det första året av en lågkonjunktur utan en del av reserven sparas till de kommande åren. Maximalt 60 procent av RUR får tas i anspråk det första året i en lågkonjunktur. Under det andra året får maximalt 50 procent av de återstående medlen tas i anspråk och under det tredje året får hela den resterande reserven tas i anspråk.

På så sätt kan kommunen mellan åren arbeta med olika kombinationer av åtgärder i verksamheten och disponeringen av RUR. Bedömningen är att behovet av att nyttja reserven kommer att vara störst det första året varmed större delen av reserven får nyttjas då. Därefter finns större möjligheter att hinna anpassa verksamheten till konjunkturedgången.

2.3 Tillämpning av RUR under löpande budgetår

Beslut om att reservera medel till respektive disponera medel från RUR ska i första hand fattas i samband med beslut av årsplan med budget.

För en budget är de formella kraven inte specificerade på samma detaljeringsnivå som för

en årsredovisning. I budget ska det presenteras en ”balanskravsutredning” som på ett tydligt sätt anger de justeringsposter som utifrån budgetförutsättningarna är aktuella, liksom de olika summeringsnivåerna.

I samband med behandling av ombudgetering, delårsrapport och uppföljningar kan kommunen behöva fatta beslut om en omprövning av reservering respektive disponering.

2.4 Balanskravsutredning

I förvaltningsberättelsen ska en utvärdering göras om antagna mål uppnått och följts. Även den ekonomiska ställningen ska utvärderas. Dessutom är det obligatoriskt att sammanställa en balanskravsutredning som definierar ”Årets resultat efter balanskravsjusteringar” och i förekommande fall redovisa förändringen av RUR. Av balanskravsutredningen ska ”årets balanskravsresultat” framgå.

I förvaltningsberättelsen ska det framgå om kommunen har negativa balanskravsresultat att reglera från tidigare år. Finns det inget underskott från tidigare år att reglera räcker det dock att ange att kommunen inte har något balanskravsunderskott.

2.5 Extern redovisning av RUR

Resultatutjämningsreserven redovisas som en delpost under kommunens egna kapital i balansräkningen. Eftersom reserven enbart är en delpost redovisas inte förändringar av reserven över resultaträkningen, vilket innebär att reserveringen inte påverkar kommunens resultat.